

Nødstilstand i Agerbruget, som det kan være gunstigt og rigtigt at søge at afhjælpe, selv om det ærede Medlem fra Langeland (Brandes) havde Ret i, at der ikke havde været Misvækst. Jeg har ikke hørt det Ord brugt noget Sted, og der har selvfølgelig ikke været Misvækst her i Danmark i mange Aar. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds ansøgte, at Priserne kun vare faldne ret ubetydeligt, han ansøgte noget som 11 pCt. for Landejendommernes Bedkommende; men der er dog dertil det at bemærke, at dette er ikke tilstrækkeligt til at kunne dømme om, hvorvidt en Ejendom i Virkeligheden ikke er gaaet ret betydeligt mere ned. Den danske Landbostand er jo i det hele taget konservativ, skønt det somme Tider kan være ret vanskeligt at opdage; den hænger ved Jorden, og Efterpørgslen efter Jord vil stadig være stor; det kan ogsaa ligge i, at vi nu nøjes med en mindre Procent af Jorden, end man fordrede i tidligere Tider. I England have Landejendomsbesidderne i en lang Aarrække været tilfredse med en langt lavere Procent end vi her i Landet. Det kan jo være, at vi ere i Færd med at gaa ned i vore Jordringer i Retning af, hvad Jorden skal hvide i Procent; men man maa ogsaa erindre, at naar Ejendommene tilhyneladende ikke gaa yderligere ned, er der andre Momenter, som komme med i Betragtning, nemlig at der saa at sige hvert Aar anvendes stadig mere og mere paa Landejendommernes Forbedring baade i Retning af Befættninger og Inventar og Bygninger, saa at ikke alene et Prisfald, men ogsaa det, at Priserne ikke stige, viser, at Ejendommene synke i Værdi. Men man maa yderligere erindre, at Skatterne stadig ere i jevn Stigning saaledes, at man virkelig kan sige, at Agerbruget i de senere Aar har haft vanskelige Tider og sandsynligvis ogsaa i Fremtiden vil komme til at gaa vanskelige Tider i Møde. Det ærede Medlem ansøgte ogsaa, at Sparekassernes Tilstand, Indskuddene i Sparekasserne ikke vare tagne af; saa vidt jeg forstod, var der slet ingen Forskel paa Indskuddenes Størrelse for 6 Aar siden og nu. Det beviser virkelig, hvis man tør gaa ud fra, at denne Standsning af Indskuddene væsentlig har sin Grund i, at Landbostanden ikke har gjort Indskud, at Agerbruget ikke har gode Tider. Naar jeg imidlertid ikke kan stemme for dette Lovforslag, er det af to Grunde; for det første, fordi jeg finder, at Fordelingen ikke er retfærdig, den vil komme alle Landmænd til gode uden Hensyn til, om de ere i Trængsel eller ej. Jeg kan ikke sige andet end, at det var ret behageligt for enhver Jordbruger at

faa en Sum foræret; og vil det høje Ting forære os det, skal jeg naturligvis tage imod det; men jeg vil ikke stemme derfor. Jeg finder, at den Støtte, der bør gives Agerbruget, bør komme dem til gode, der have Trængsel dertil, og ikke gives i Flæng til alle og enhver. Den anden Grund, hvorfor jeg ikke kan stemme for det foreliggende Lovforslag, er den, at det efter min Opfattelse foregriber den Virksomhed, som nu er i Gang, nemlig Agerbevægelsen, som jo nu skal have et Møde i Odense, hvor der skal holdes, om jeg maa bruge det Udtryk, en Slags Rigsdag af virkelig sagtyndige Landmænd. Det forekommer mig, at man ganske rolig kan afvente at høre deres Krav og Ønsker, saa man ikke begynder paa en sliq stykkevis Reform eller en Gave, som her er paatænt til Landmændene, men venter og ser, hvad de virkelig sagtyndige Landmænd mene, paa hvilken Maade det vil være rigtigt at komme Landbruget til Hjælp. Jeg skal derfor stemme Nej til det foreliggende Forslag; og naar det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Veth-Spensen) udtalte, at dette jo ogsaa kun skulde være en Prøveballon, kan jeg kun dertil sige, at saa antager jeg heller ikke, at det vil være de Herrer en stor Støffelse, om den faar samme Stæbne som de fleste Balloner, den nemlig, at den revner!

Alberti: Jeg har desværre ved et Møde i Højesteret været forhindret i at følge disse Forhandlinger fra Begyndelsen af, saa at det vil være mig umuligt i det enkelte at gennemgaa, hvad de forskellige Talere have sagt, som jeg ikke har hørt. Jeg skal derfor paa Grundlag af Notater, som andre ærede Medlemmer velvillig have gjort, kun omtale nogle ganske enkelte Punkter af, hvad der siges at have været fremme i Diskussionen. Det ærede Medlem for Listed Amts 3dje Valgkreds (N. Andersen) skal have klaget over det uretfærdige i, at de store, hvis dette Forslag bliver til Lov, faa for meget, og de smaa for lidt, at navnlig Lensbesidderne vilde faa uoverordentlig store Summer, saa store, at de ikke vilde være bekendt at modtage dem. Ved et Forslag som dette, der angaar Statter, vil og maa det al Tid, som min ærede Sidemand (Veth-Spensen) nys bemærkede, være saa, at den, der svarer store Statter, vil al Tid ved en Medfættelse faa større Fordele end den, der svarer smaa Statter. Det kan ikke være anderledes ved en Lov, der angaar Medfættelser eller Frafald af Statter. Men naar det ærede Medlem skal have udtalt, at Lensbesidderne vilde faa saa